

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/369/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

54/2018. (III. 8.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszosok¹ 2017. szeptember 4-én előterjesztett **panaszát** a 2018. március 8-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében - megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedés nem történt, illetőleg nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszosok 2017. szeptember 4-én, személyesen terjesztették elő panaszukat a Testületnél, a velük szemben 2017. augusztus 19-én foganatosított rendőri intézkedéssel szemben.

I.

1) A panaszosok előadták, hogy a panaszolt rendőri intézkedés 2017. augusztus 19-én hajnalban történt B. városban. A panaszosok gépkocsival voltak, utasként egy magyar barátnőjüket és egy kameruni fiatalembert szállítottak. A baráti társaság szórakozni volt. A gépkocsit az I. r. panaszos vezette. Először egy rendőrségi gépkocsi jelent meg mellettük. A szolgálati gépkocsi a * nevű szórakozóhely előtt állt korábban, majd követte a panaszosokat 2-3 percig, majd megállították őket. Az intézkedésnél ekkor két rendőr volt jelen.

Az I. r. panaszostól megkérdezték, hogy ivott-e alkoholt. (A rendőrök magyarul beszéltek, II. r. panaszos fordított.) I. r. panaszos válaszolt, hogy nem fogyasztott alkoholt, majd kétszer megfújatták vele a szondát. A panaszosok szerint a rendőrök az azonosításra vonatkozó

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

kötelezettségüket nem teljesítették (nem köszöntek, nem mutatkoztak be, nem közölték az intézkedés okát, illetve azt mondták, hogy „randszerűen” ellenőriznek). A szonda mindkét alkalommal negatív eredményt mutatott, majd elkérték a jogosítványt, a gépkocsi papírjait és a biztosítási papírokat is. A szolgálati gépkocsihoz vitték az iratokat és ellenőrizték. A panaszosok szerint mindezt azért, hogy az időt húzzák. A tartózkodási engedélyt is elkérték a panaszosoktól, feltehetően azt is leellenőrizték. Az iratok ellenőrzését követően a jogosítványt – amely a panaszosok előadása szerint nemzetközi jogosítvány, és azt másolatban csatolták a Testület részére – maguknál tartották a rendőrök, és közölték, hogy azt nem tudják elfogadni.

A panaszosok megjegyzik, hogy az intézkedő rendőrök közül az egyik korábban már intézkedett az I. r. panaszossal szemben, viszont erre az érintett rendőr nem emlékezett.

A rendőrök közölték, hogy meg kell, hogy büntessék a panaszost a jogosítvány miatt, de a panaszosok tiltakoztak ez ellen. Ekkor a rendőrök felhívták a kapitányt, és azt mondták, ha ő megengedi, akkor elengedik őket. Elmentek telefonálni, majd tájékoztatták a panaszost, hogy meg kell büntetniük. A II. r. panaszos azt mondta a rendőröknek, hogy nem hiszi el, hogy valóban telefonált a kapitánnyal, ezért ő szeretne beszélni vele. Ismételten felhívták a kapitányt, de a panaszosok szerint igazából ekkor mondták el először a történetet a kapitánynak.

A panaszosok közölték, hogy nem várnak tovább, jelentsék fel őket, de a rendőrök nem engedték el őket, azt mondták, hogy nem mehetnek sehová, mert az I. r. panaszos nem vezethet, mert nem érvényes a jogosítványa, így ha beül, azonnal „beviszik”. Az I. r. panaszos megkérdezte az okot, de a rendőrök azt nem mondták meg.

20 perc elteltével megérkezett két további rendőrségi gépkocsi, további két-két egyenruhás rendőrrel, köztük a „kapitánnyal”. A kapitány is megnézte a kérdéses jogosítványt, és ő is azt mondta, hogy nem érvényes. Ezt követően I. r. panaszossal elkezdtek kitölteni a nyomtatványt („nyomtatvány helyszíni bírság kiszabásáról”), amin az áll: „úgy vett részt a közúti közlekedésben, hogy nem rendelkezett érvényes vezetői engedéllyel”.

Majd azt mondták a rendőrök, hogy ha van a II. r. panaszosnak jogosítványa, és nem ivott, akkor vezethet. A II. r. panaszos eleve közölte, hogy alkoholt fogyasztott, ezért nem fog vezetni. Ennek ellenére a rendőrök erősködtek, hogy fújjon szondát, hátha mégis vezethet. Majd a II. r. panaszost akarata ellenére arra készítették, hogy megfújja a szondát. A II. r. panaszos ezt nem akarta, hiszen ivott. A rendőrök erősködtek, hogy a II. r. panaszos adja oda a jogosítványát, amit a panaszos nem értett, de a rendőrök azt mondták, hogy be kell regisztrálni, és ha nem tesz eleget, akkor 90.000 forintos csekket fognak kiállítani. A II. r. panaszos megijedt és odaadta a jogosítványát. Nem érti, miért kellett regisztrálni, hiszen nem vezetett.

A rendőrök átadták a nyilatkozatot az I. r. panaszosnak, aki közölte, hogy azt nem akarja aláírni. A „kapitány” angolul közölte, hogy ha az I. r. panaszos nem fogadja el, akkor is alá kell írnia, de nem kell befizetnie, hanem majd a „kormányablakhoz menjen vagy jegyzőhöz”, ott majd elmondják, hogy átváltható közmunkára, ha nem fizetik meg.

A rendőri intézkedés összesen több, mint egy órán át tartott, amit szintén sérelmeznek a panaszosok. Arra vonatkozóan, hogy a helyszíni bírság mivel jár, szintén nem történt kioktatás.

2) A panaszosok a következő hétfőn elmentek az okmányirodába, hogy igazolást kérjenek arról, hogy érvényes a jogosítvány, de ott azt mondták, hogy erről hivatalos igazolást nem tudnak kiállítani.

3) A panaszosok kijelentették, hogy panaszjukról kioktatás nem történt. A Testülethez fordulás lehetőségéről a II. r. panaszos barátjától szereztek tudomást.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) V. J. r. őrnagy alosztályvezető kivizsgálta a panaszolt rendőri intézkedést, és átiratában az alábbiakról tájékoztatta a Testületet.

Az I. r. panaszos 2017. augusztus 19-én 04 óra 10 perckor közlekedett az általa vezetett gépjárművel B. városban a K. utca felé. A jelzett helyszínen és időpontban közlekedésrendészeti intézkedés alá vonták a *Közlekedésrendészeti Főosztály Forgalmfelügyeleti és Biztosítási Osztály járőrei.

A járőrök feladata a 01000/18056/2017.ált. számon elrendelt „Fokozott közlekedésrendészeti ellenőrzés”-ben, a részükre eligazításon meghatározottak szerint a járművezetők ittas vagy bódult állapotban való vezetésének kiszűrése volt. Az akció parancsnoki feladatait P. Z. r. alezredes látta el.

A járőrök 2017. augusztus 19-én 04 óra 10 perc körüli időpontban B. városban vonták ellenőrzés alá I. r. panaszost. A megállított gépjárműben a gépjárművezetővel együtt 4 személy utazott. Az intézkedő rendőr az előírásoknak megfelelően köszönt, bemutatkozott, közölte jelvéyszámát és szolgálati helyét, majd a gépkocsi vezetőjének elmondta, hogy ittasság ellenőrzést tartanak.

Az I. r. panaszos magyarul nem beszélt, csak angolul, ezért a tolmácsolást a gépkocsiban helyet foglaló II. r. panaszos végezte. Tolmácsolását az I. r. panaszos is elfogadta. A rendőrök nyilatkoztatták az I. r. panaszost, hogy fogyasztott-e alkoholt, kábítószer vagy egyéb kábító hatású anyagot, majd a nemleges válasz után közölték vele, hogy elektromos alkoholteszterrel légalkohol ellenőrzést végeznek, amennyiben hajlandó alávetni magát a vizsgálatnak, elfogadja a mérés eredményét, nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet emelkedése. Az I. r. panaszos a légalkohol mintavétel során együttműködő volt és a negatív eredményű vizsgálat eredményét elfogadta. Az alkoholszondás ellenőrzés után a járőrök felszólították, hogy adja át a személyi-és gépjárműokmányokat ellenőrzés céljából. Mivel a gépjármű több utasa szemmel láthatóan negrid jegyeket viselt, az Országos Rendőrfőkapitány 2900/38107-20/2017.ált. számon kiadott utasítása alapján szükségessé vált a magyarországi tartózkodásuk jogszerűségének ellenőrzése. Az átadott okmányok ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy az I. r. panaszos nigériai vezetői engedéllyel rendelkezik, amely Magyarország területén nem jogosít gépjármű vezetésére, mivel nem felel meg a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) rendelet 17.§ (2) bekezdésében foglaltaknak.

Az intézkedő rendőr közölte az I. r. panaszossal, hogy a fenitek alapján szabálysértést követett el, így 45.000 forint helyszíni bírságot szab ki [a 63/2012. (IV. 2.) Korm. rendelet az egyes közlekedési szabálysértések miatt alkalmazandó szabálysértési pénzbírság, illetve helyszíni bírság kötelező mértékéről, valamint a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a

szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvénnyel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról 3. melléklete alapján fix bírság], amennyiben elismeri a szabálysértés tényét, és hajlandó aláírni a helyszíni bírság kiszabásáról szóló nyomtatványt. Az I. r. panaszos közölte, hogy elfogadja és hajlandó aláírni a helyszíni bírságot, ha az intézkedő rendőr parancsnoka is a helyszínre jön és megerősíti az intézkedő rendőr által elmondottakat. A járőrvezető értesítette az akció parancsnokát P. Z. r. alezredest, aki a helyszínre érkezve megerősítette a járőrök által elmondottakat. I. r. panaszos a helyszíni bírságot a körülmények hosszas mérlegelése után aláírta és megfelelő tájékoztatás mellett átvette.

Ezt követően a járőrök felszólították, hogy a gépjárművel csak olyan személy közlekedhet tovább, aki rendelkezik a gépjármű vezetéséhez szükséges feltételekkel. A gépjárműben tartózkodó II. r. panaszos közölte, hogy ő vezeti tovább a járművet, de pár órája ő is fogyasztott alkoholt, és nem tudja, hogy kiürült-e már a szervezetéből. P. Z. r. alezredes utasítására a járőrök 05 óra 16 perckor vele szemben elektromos alkoholtesztet alkalmaztak, melynek eredménye 0,38 mg/l légalkohol volt, így a gépjárművet a helyszínen lezárták és gyalogosan távoztak.

2) A rendőri intézkedés célja a 01000/18056/2017. ált. számon elrendelt „Fokozott közlekedésrendészeti ellenőrzés” alapján a járművezetők ittas vagy bódult állapotban való vezetésének kiszűrése volt. Jogalapja az Rtv. 44.§ (1) bekezdés b) és c) pontja.

Az II. r. panaszos esetében az intézkedő rendőr felajánlotta, hogy alkoholszonda alkalmazásával meggyőződhet arról, hogy megfelel a gépjárművezetés feltételeinek, az esetleges jogsértés megelőzése érdekében. Mivel az intézkedés alá vont személy és utasai a hajnali órákban csak nehezen tudtak volna taxit igénybe venni, az intézkedő rendőrök segítő szándékkal kívántak eljárni azáltal, hogy meggyőződtek a II. r. panaszos vezetésre alkalmas állapotáról.

A rendőrségi dokumentumok szerint az I. r. panaszos nigériai vezetői engedéllyel rendelkezik, amely Magyarország területén nem jogosít gépjármű vezetésére, mivel nem felel meg a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) rendelet 10.§ és a 17.§ (2) bekezdésében foglaltaknak. Nigéria nem csatlakozott az 1968. évi Bécsi Közúti Közlekedési Egyezményhez és nem EGT-állam.

Az érintett rendőrök elmondása szerint a rendőri intézkedés a törvény rendelkezésének megfelelően történt. Amennyiben a panaszosok az intézkedés során fenyegetve érezték volna magukat, ezt módjukban állt volna jelezni a helyszínen tartózkodó P. Z. r. alezredes felé, de ilyen jelzéssel a panaszosok nem éltek.

Az intézkedő rendőr elmondta, hogy az előírásoknak megfelelően köszönt, bemutatkozott, közölte jelvéyszámát és szolgálati helyét. Az egyenruháján jól látható módon mindkét rendőrnek elhelyezésre került a neve, azonosító jelvénye.

Az intézkedő járőrök közül egyik sem emlékezett arra, hogy korábban intézkedett volna az I. r. panaszossal szemben. A Robotzsaru Neo programban végzett előzménykutatás megerősítette, hogy egyik rendőr sem intézkedett korábban a panaszossal szemben.

A járőrök meghallgatásuk során egybehangzóan elmondták, hogy az intézkedés azért tartott az átlagosnál tovább, mert a nyelvi akadályok miatt mindent részletesen fordított a tolmácsolást végző II. r. panaszos, valamint az I. panaszos kifejezett kérése alapján a helyszínre érkezett P. Z. r. alezredes, és ez több időt vett igénybe. A rendőri intézkedés alá vont I. panaszos figyelmét többször fel kellett hívni, hogy ne akadályozza a rendőri intézkedést.

S. A. r. őrmester meghallgatása során elmondta és jelentésében is leírta, hogy a kiszabott helyszíni bírság nyomtatvány tartalmát részletesen elmagyarázta a tolmács segítségével, és

megmutatta a bírságon szereplő angol nyelvű tájékoztatót. Az őrm. elmondta továbbá, hogy a panasztételi jogukról többször is tájékoztatta a tolmács segítségével a panaszosokat.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszosok kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

Az I. r. panaszos sérelmezte a vele szemben törvénysértően kiszabott szabálysértési bírságot, továbbá a vele szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést. Továbbá a panaszosok kifogásolták az intézkedés időtartamát, illetve azt, hogy sem a helyszíni bírsággal kapcsolatban, sem pedig a panasztételi lehetőségekről nem történt kioktatás, illetve a rendőrök azonosításra vonatkozó kötelezettségének elmulasztását.

1) A Testület elsőként panaszeljáráásban megvizsgálta, hogy mely panaszosi sérelmek kivizsgálásra terjed ki a hatásköre.

Az I. r. panaszos sérelmezte a vele szemben kiszabott szabálysértési bírságot, hiszen álláspontja szerint az törvénysértő. A panaszos úgy véli, ő nem követett el szabálysértést, mivel vezetői engedélye érvényes.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A Szabs. tv. 99. § (1) bekezdése alapján helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye. A Szabs. tv. 78. § (1) bekezdése alapján a szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés alapján indul meg. Mindezek alapján a rendőrség szabálysértési hatóságként végzett tevékenységére a Szabs. tv. rendelkezései az irányadók.

Mivel a rendőrség jelen tevékenységét a Szabs. tv. és nem az Rtv. szabályozza, így a Testület hatáskörének hiányában nem vizsgálhatja felül a szabálysértési eljárás során, szabálysértési hatóságként megtett jogi aktusokat, tekintettel hatáskörének hiányára. A panaszos a Szabs. tv.

által biztosított jogorvoslati lehetőségeket veheti figyelembe esetleges sérelmeinek orvoslására.

A fenti hatásköri rendelkezés alapján a Testület hatásköre nem terjed ki a közlekedési szabálysértés vizsgálatára, nem értékelheti, hogy a panaszos elkövette-e a közlekedési szabálysértést, ezért a Testület nem vizsgálhatta a panasz azon részét, amelyben a panaszos a szabálysértés elkövetését vitatja.

IV.

A Testület megvizsgálta a panaszosokkal szemben foganatosított közlekedésrendészeti intézkedést, hogy azt vajon kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosította-e a rendőrség. Ezen kívül a panaszosokkal szembeni intézkedés időtartamát és a panaszjogról való kioktatást, illetve azonosítási kötelezettség elmaradása kapcsán is állást foglalt a Testület.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszosokat indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

A panaszosok előadták, gépkocsival voltak szórakozni. A gépkocsit az I. r. panaszos vezette, mikor egy rendőrségi gépkocsi jelent meg mellettük. A rendőrségi gépkocsi a *nevű szórakozóhely előtt állt korábban, majd követte a panaszosokat. Kb. 2-3 perc megtétele után állította meg őket a rendőrségi gépkocsi. Megállították, és megkérdezték az I. r. panaszost, hogy ivott-e alkoholt.

a) A rendőrség által megküldött alosztályvezetői átirat szerint az intézkedő rendőrök a 01000/18056/2017.ált. számon elrendelt „Fokozott közlekedésrendészeti ellenőrzés”-keretében vonták intézkedés alá a panaszost. A járőrök feladata a részükre eligazításon meghatározottak szerint a járművezetők ittas vagy bódult állapotban való vezetésének kiszűrése volt.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni

bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdése szerint a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során *a)* a közúti forgalmat irányíthatja, korlátozhatja, illetve szüneteltetheti; *b)* a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján - ellenőrizheti; *c)* a jármű vezetőjét a rendszerített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szerbefolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés, illetve a közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételével vér-, vizelet- és mütétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti; *d)* a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemben tartására vonatkozó hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - a helyszínen elveheti; *e)* a forgalomban való részvételt megtilthatja, ha a jármű vagy vezetőjének állapota a közúti forgalom biztonságát veszélyezteti, és a további jogellenes járműhasználat megakadályozása céljából a jármű kulcsait elveheti, illetőleg a járművet más módon mozgásában korlátozhatja vagy elszállíthatja.

A Testület által kialakított történeti tényállás szerint a panaszossal szemben közlekedésrendészeti intézkedés keretén belül léptek fel. A Testület utal az Rtv. 44. §-ára, amelynek (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a közlekedés szabályszerűségét – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben (akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülmény nem tapasztal) megilleti.

Az intézkedésre a rendőri észlelés alapján került sor. A járőröző rendőrök feltehetően észlelték, hogy a panaszos a szórakozóhelyről történő távozásuk után a közúti közlekedésben részt vett, az Rtv. 44. § (1) bekezdés c) pont alapján ittasság ellenőrzést tartottak indokoltnak.

A rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás birtokában járt el akkor, amikor a panaszossal szemben az Rtv. 44. §-a alapján közlekedésrendészeti intézkedést fogantatosított. A Testület megállapítása szerint a jogszerű rendőri fellépéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően a II. r. panaszossal szemben fogantatosított szondáztatást vizsgálta.

A II. r. panaszos előadása szerint a rendőrök - miután az intézkedés során megállapították, hogy az I. r. panaszos jogosítványa nem érvényes – közölték, hogy ha van jogosítványa és nem fogyasztott alkoholt, akkor ő vezethet tovább. A II. r. panaszos elmondta a rendőröknek, hogy ő fogyasztott alkoholt, ezért nem fog vezetni. A II. r. panaszos szerint a rendőrök erősködtek, hogy fújjon szondát, hátha mégis vezethet. A II. r. panaszost állítása szerint akarata ellenére arra készítették, hogy fújja meg a szondát, ezért ennek eleget tett a panaszos,

majd ezt követően a jogosítványát is elkérték, amit szintén nem értett a panaszos, hogy miért volt rá szükség.

A rendőrségi iratok tartalmazzák, hogy a járőrök felszólították a panaszosokat, hogy a gépjárművel csak olyan személy közlekedhet tovább, aki rendelkezik a gépjármű vezetéséhez szükséges feltételekkel. A II. r. panaszos ekkor közölte, hogy ő vezeti tovább a járművet, de pár órája ő is fogyasztott alkoholt, és nem tudja, hogy kiürült-e már a szervezetéből. P. Z. r. alezredes úr utasítására a járőrök 05 óra 16 perckor vele szemben ARAB 0332 számú Drager 6810 típusú elektromos alkoholtesztet alkalmaztak, melynek eredménye 0,38 mg/l légalkohol volt, így a gépjárművet a helyszínen lezárták és gyalogosan távoztak.

Az intézkedő rendőrök jelentésükben úgy nyilatkoztak, hogy a II. r. panaszost nem megfélemlíteni akarták, személyazonosságának igazolására azért volt szükség, mert az általa fűjt, pozitív érték a légalkoholszintmérő készülékbe jelentésköteles a rögzített érték miatt.

Az itasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK utasítás 9. pontja szerint amennyiben az alkoholteszttel végzett mérés eredménye:

- a) közúti gépi meghajtású járművet vezetónél a 0,15 mg/l,
- b) közúti nem gépi meghajtású járművet, vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású úszólétesítményt vezetónél a 0,25 mg/l,
- c) nem gépi meghajtású úszólétesítményt vezetónél a 0,30 mg/l,
- d) egyéb esetben a 0,50 mg/l

légalkohol értéket nem haladja meg, szóban nyilatkoztatni kell, hogy tüdőbetegségben szenved-e, vagy van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha a 25. pont alapján nem áll fenn a vér- és vizeletminta vétel esete, és az alkoholfogyasztás tényét vagy az azzal megvalósított jogsértést nem büntetőeljárásban értékelik, úgy az intézkedés alá vont személyt nyilatkoztatni kell arról, hogy a mérési eredményt elfogadja-e. Amennyiben úgy nyilatkozik, hogy elfogadja, akkor az előző nyilatkozatait és a mérés eredményét az 1. számú melléklet szerinti „Nyilatkozat” (a továbbiakban: Nyilatkozat) kitöltésével rögzíteni kell. A Nyilatkozat rögzítését követően további mintavételre intézkedni nem kell.

A Szolg. Szab. 15.§-a szerint, ha az Rtv. 33-34. §-a, vagy 37. § b)-c) pontja alapján a személyt a lakásából szállítják el, szükség esetén a lakásban maradó vagyontárgyait a rendőr biztonságba helyezi, az üresen maradó lakást tanúk jelenlétében lepecsételi.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése alapján a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyi szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

A fentebb hivatkozott rendelkezések a Testület álláspontja szerint kiterjesztően értelmezendők. Ennek megfelelően a rendőrség nem csupán az elfogás, előállítás, elővezetés vagy biztonsági intézkedés során, hanem valamennyi rendőri intézkedés foganatosításakor köteles eleget tenni tulajdonvédelmi kötelezettségének. Ez a kötelezettség nem csak a lakásból történő elszállítás esetén, a lakásban maradó vagyontárgyak vonatkozásában terheli a rendőröket, hanem bármely intézkedés során, minden vagyontárggyal kapcsolatban a tulajdonvédelmi szempontok figyelembe vételével kell eljárni.

A Testület az egymással feloldhatatlan tartalmi ellentétben álló panaszosi és rendőri állítások miatt megnyugtatóan nem tud állást foglalni abban a kérdésben, hogy valójában mi hangozott el az intézkedés során, mi volt a II. r. panaszos szondázatának célja. A II. r. panaszos szerint a rendőrök annak ellenére erősködtek, hogy fűjja meg a szondát, hogy közölte, nem szeretne tovább vezetni, mert alkoholt fogyasztott pár órája. Ezzel szemben a rendőri előadás szerint a II. r. panaszos szondázatása segítő szándékkal történt, a rendőrök felajánlották a II. r. panaszosnak, hogy a szonda megfűjásával meggyőződhet arról, hogy megfelel-e a

gépjárművezetés feltételeinek, kényszerítés nem történt. A rendőrök előzékeny fellépését indokolta az is, hogy az intézkedés a hajnali órákban történt, és csak nehezen tudtak volna ebben az időpontban taxit igénybe venni a panaszosok.

A Testület a fentebb hivatkozott 27/2010. (OT 14.) ORFK utasításra tekintettel elfogadja azon rendőri állítást, mely szerint a II. r. panaszos személyazonosságának igazolására azért volt szükség, mert az általa fűjt pozitív érték a légalkoholszintmérő készülékbe jelentésköteles a rögzített érték miatt. Ezen túlmenően pedig a II. r. panaszos eseti tolmácsként is részt vett az intézkedésben, ezért szükség volt adatainak rögzítésére a szabálysértési eljárásban.

Mindezekre tekintettel a II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme a szonda alkalmazásának tekintetében nem állapítható meg.

3) A panaszosok sérelmezték, hogy a rendőrök az intézkedés során nem köszöntek és azonosítási kötelezettségüknek nem tettek eleget.

a) A rendőri jelentések ezzel szemben azt tartalmazzák, hogy az intézkedés megkezdésekor a napszaknak megfelelően köszöntek, tisztelegtek, jelvényt számukat, nevüket és beosztási helyüket jól érthetően közölték. Nevük és jelvényt számuk jól látható módon el volt helyezve a láthatósági mellényen.

Az Rtv. 20. § szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A felek előadásai – ahogy az fent olvasható – ellentmondást tartalmaznak. Így a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök eljárásuk kezdetekor köszöntek-e, illetve azonosították-e magukat.

A Testület szerint továbbá az intézkedés formai kellékei közül csak azoknak az elmaradása tekinthető alapjogi sérelem okozására alkalmasnak, amelyek az érintett számára a későbbi jogérvényesítéshez esetlegesen szükséges információt hordoznak (pl. az intézkedő rendőr kilétére, az intézkedés céljára vonatkozó közlés), míg azon kellékek (tisztelegés, köszönés, stb.) elmaradását, amelyek ilyen információt nem tartalmaznak, nem tekinti a Testület alapjogi sérelmet okozó mulasztásnak.

A panaszos által jelzett mulasztások közül tehát a bemutatkozás, a tájékoztatás elmulasztásának van alapjogi relevanciája, mivel ez adott esetben a panaszos panaszjogának gyakorlását utóbb megnehezíthette volna, ezért alkalmas volt arra, hogy a panaszos oldalán alapjogsértést valósítson meg. Ugyanakkor a köszönés elmulasztásának alapjogi relevanciája nincs.

b) Az azonosítási kötelezettség elmulasztására vonatkozó kifogás kapcsán az alábbi megállapításokra jutott a Testület.

A rendőrségi jelentés szerint az intézkedés során a rendőr eleget tett az Rtv. 20 § (2) bekezdésében foglaltaknak és miután a panaszossal közölte a nevét. A rendőrség által megküldött nyomtatványon szerepel az intézkedő rendőrök neve.

Az Rtv. fentebb már idézett 20. § (2) bekezdése egyértelműen rendelkezik: az intézkedő rendőröknek az intézkedés megkezdése előtt egyebek mellett, a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevüket közölniük kell.

Az előadások közötti ellentmondást további bizonyítékok hiányában nem lehetett feloldani, így a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy rendőr betartotta-e az Rtv. 20.§ előírásait és közölte-e a nevét.

Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható a köszönés és az azonosítási kötelezettség elmulasztása miatt.

4) A panaszosok sérelmezték, hogy a rendőrök nem tájékoztatták az intézkedés okáról és a jogorvoslati lehetőségekről. A panaszjogukról rendőr ismerősük tájékoztatta őket.

A rendőri jelentés szerint az intézkedés alá vont személyek felvilágosítása többször is megtörtént. A rendőrök közölték az intézkedés jogalapját, elmagyarázták a Helyszíni Bírság rovatainak tartalmát. A panasztételi lehetőségükről többször is tájékoztatták őket. A rendőri jelentés szerint közölték a panaszosokkal, hogy a Független Rendészeti Panasztestületnél vagy pedig a BRFK panaszirodájában, illetve bármelyik rendőrkapitányságon megtehetik panaszukat.

A Testület a kérdés vizsgálatakor ismét utal az Rtv. 20.§ (2) bekezdésének előírásaira.

Az előadások közötti ellentmondást további bizonyítékok hiányában nem lehetett feloldani, így a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy rendőrök betartották-e az Rtv. 20.§ előírásait és közölték-e az intézkedés tényét, célját és a jogorvoslati lehetőségről szóló tájékoztatást megadták-e.

Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy ebben a körben a panaszosok tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

5) A panaszosok sérelmezik, az intézkedés időtartamát. A panaszosok előadása szerint a rendőrök „láthatóan húzták az időt”, az intézkedés több, mint egy órán át tartott.

A rendőri előadás szerint az intézkedés rövid időt vett volna igénybe, de a II. r panaszos többször is hangoztatta, hogy az intézkedő járőrök parancsnokával, felettesével kíván beszélni, ezért a parancsnok (P. Z. r. alezredes) a helyszínre érkezett, ami időt vett igénybe. Ezek után nem akarták elfogadni sem a helyszíni bírságot, sem pedig a szabálysértési feljelentés tényét. Az I. r. panaszos többször próbálkozott elindulni a járművel, de a rendőrök közölték vele, hogy a szabálysértés továbbfolytatása, illetve, hogy a rendőri felszólításnak

nem tesz eleget, akár az előállítását is megalapozhatja. Ezen próbálkozások szintén időt vettek igénybe.

A Testület elfogadja a rendőrségi álláspontot, mely szerint az intézkedés időtartamát jelentősen megnövelte a parancsnok kitérkezése a helyszínre, továbbá, hogy először nem akarták elfogadni a panaszosok a helyszíni bírságot. A Testület álláspontja szerint az intézkedés idejét meghosszabbította az is, hogy az I. r. panaszos nem tudott magyarul, ezért tolmácsolásra volt szükség.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az intézkedés időbeli terjedelmével az intézkedő rendőrök nem sértették meg az Rtv. 15. §-ában foglalt arányossági követelményt.

IV.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség megfelelő jogszabályi felhatalmazás alapján járt el, amikor intézkedés alá vonta a panaszosokat, ezáltal nem sérült a panaszosok tisztességes eljáráshoz való joga. A szonda alkalmazása kapcsán a II. r. panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem állapítható meg a történeti tényállás homályossága miatt. A köszönés, azonosítási kötelezettség elmulasztása és a panaszjogról való kioktatás elmulasztása kapcsán a Testület úgy döntött, hogy az ellentmondó előadások miatt a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő jogának sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. március 8.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag